

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતેની ગુજરાતની ઉચ્ચ ન્યાયાલયમાં

આર/ક્રિમિનલ અપીલ નં.
૨૪૮૬, ૨૪૮૭ & ૧૧૨૮ / ૨૦૦૫

માનનીય ડો. જસ્ટીસ એ. પી. ઠાકર

=====

૧	શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે?	ના.
૨	પત્રકારને સોંપવામાં આવે કે નહીં?	હા.
૩	શું ન્યાયમૂર્તિશ્રી ચુકાદાની વાજબી નકલ જોવા માંગે છે?	ના.
૪	શું આ દાવો ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?	ના.

=====

ગુજરાત રાજ્ય – વિરુદ્ધ – ટપુ કેશાજી પેધાલિયા

=====

ઉપસ્થીતી :

એમ. એસ. શ્રુતિ પાઠક એડીએલ. જાહેર સંરક્ષક (૨) – અપીલકર્તા માટે

પ્રતિવાદીઓ માટે એમ. આર. એમ. એ. સૈયદ (૫૫૮૮)

૨૦૦૫ની ફોજદારી અપીલ નં. ૨૪૮૭ માં પ્રતિવાદી માટે અને અપીલકર્તા માટે

શ્રી આશિષ ડગલી – ૨૦૦૫ની ક્રિમિનલ અપીલ નં. ૧૧૨૮ માં.

=====

કોરમ: માનનીય ડો. જસ્ટીસ એ. પી. ઠાકર

તારીખ: ૧૪/૦૨/૨૦૨૦ – મૌખિક ચુકાદો

૧. ૧૯૯૨ના સ્પેશિયલ એ. સી. બી. સેશન્સ દાવો નંબર ૪માં રાજકોટની ૬ ટ્રી ફાસ્ટ

ટ્રેક કોર્ટના વિદ્યત એડિશનલ સ્પેશિયલ જજ (ત્યારબાદ તેને "ટ્રાયલ કોર્ટ" તરીકે

ઓળખવામાં આવશે) દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા ચુકાદા અને આદેશ વિરુદ્ધ આ ત્રણ અપીલ દાખલ કરવામાં આવી છે, જેમાં ટ્રાયલ કોર્ટ મૂળ આરોપી નંબર ૧-નાથ મેઘા વિંઝુડા ાને દોષી ઠેરવ્યો છે અને સજા સંભળાવી છે અને મૂળ આરોપી નંબર ૨-ટપુ કેશવજી પેઢાલિયાને કલમ ૭,૧૨,૧૩ (૧) (i) (ii) (iii) હેઠળ તેમના પર લગાવવામાં આવેલા આરોપોમાંથી મુક્ત કર્યો છે. ભ્રષ્ટાચાર નિવારણ અધિનિયમ, ૧૯૮૮ની કલમ ૧૩ (૨) (ત્યારબાદ તેને "પી. સી. અધિનિયમ" તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

૨. ૨૦૦૫ની ફોજદારી અપીલ રાજ્ય દ્વારા ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતા, ૧૯૭૩ની કલમ ૩૭૮ (૧) (૩) હેઠળ ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આરોપી નંબર ૨-ટપુ કેશવજી પેઢાલિયાને નિર્દોષ જાહેર કરવાના ચુકાદા અને નિર્દોષ જાહેર કરવાના આદેશ સામે દાખલ કરવામાં આવી છે.જ્યારે, ૨૦૦૫ની ફોજદારી અપીલ નં. ૨૪૮૭ રાજ્ય દ્વારા આરોપી નંબર ૧-નાથ મેઘા વિંઝુડા ા પર લાદવામાં આવેલી સજામાં વધારો કરવા માટે દાખલ કરવામાં આવી છે.૨૦૦૫ની ફોજદારી અપીલ નં. ૧૧૨૯ દોષિત-આરોપી-નાથા દ્વારા ચુકાદા અને દોષિત ઠેરવવાના આદેશ નો દાવો કરીને દાખલ કરવામાં આવી છે.

૩. આ તમામ ફોજદારી અપીલો એક જ ચુકાદા અને આદેશમાંથી ઉત્પન્ન થયેલ હોવાથી, તમામ અપીલોને સાથે સાંભળવામાં આવી છે અને આ સામાન્ય ચુકાદા દ્વારા તેમનો નિકાલ કરવામાં આવે છે.

૪. સંક્ષિપ્તતા અને અનુકૂળતા માટે, નાથ મેઘા વિંઝુડા ા અને ટપુ કેશવજી પેઢાલિયાને આ ચુકાદા અને આદેશ માં આરોપી નંબર ૧ અને આરોપી નંબર ૨ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

૫. ફરિયાદી પક્ષના દાવો ટૂંકી હકીકતો એ છે કે રિક્ષા ચલાવતો એક બાબુ, રાજકોટની ૧૫.૦૧.૧૯૯૧ પર ઉષા સિનેમા ખાતે આવેલા પાર્કિંગ સ્ટેન્ડ પર પોતાની રિક્ષા પાર્ક કરી રહ્યો હતો.તે ફરિયાદી પક્ષનો પણ દાવો છે કે આરોપી નંબર ૧ નાથ મેઘા, કોન્સ્ટેબલ, જેણે કાળાબજાર કરનારાઓની ધરપકડ કરવાના હેતુથી ઉષા સિનેમા પર દરોડા પાડ્યા હતા અને ચિત્રોની ટિકિટ જમ કરી હતી અને તે સમયે, ફરિયાદીનો ભાઈ-જીવન વાત સીતાપારા સિનેમા નજીક ઊભો હતો અને દરોડા દરમિયાન, ફરિયાદીનો બીજો ભાઈ તે જગ્યાએથી ભાગી ગયો હતો.તે ફરિયાદી પક્ષનો દાવો છે કે આરોપી નંબર ૧ એ બાબુ પાસેથી ૨૮ ટિકિટ જમ કરી છે અને તેની પૂછપરછ કરવામાં આવી હતી.તે ફરિયાદી પક્ષનો દાવો છે કે બાબુ પાસેથી તપાસ કરવા પર, બાબુએ કહ્યું હતું કે ટિકિટમાં અન્ય વ્યક્તિઓનો કોઈ હિસ્સો નથી જે કાળાબજારમાં વેચવાના હેતુથી હતી.તે ફરિયાદી પક્ષનો દાવો પણ છે કે આરોપી નંબર ૧ એ ફરિયાદીને કહ્યું કે લાભુ ભાગી ગયો છે, કારણ કે અડધી ટિકિટ લાભુની હતી અને તે તેની સામે દાવો નોંધાવશે કારણ કે અડધી ટિકિટ લાભુની હતી.વધુમાં એવો આક્ષેપ કરવામાં આવે છે કે તે સમયે ફરિયાદીએ આરોપી નંબર ૧ ને જાણ કરી હતી કે તેનો ભાઈ નિર્દોષ છે અને તે ગુનામાં સામેલ નથી.ફરિયાદી પક્ષના જણાવ્યા અનુસાર, આરોપી નંબર ૧એ જીવનને લાભુને તેની સમક્ષ હાજર રાખવાની જાણ કરી હતી અને તેને જાણ કરી હતી કે જો તેને તેની સામે રજૂ કરવામાં નહીં આવે તો તે મુક્તપણે જવા દેશે નહીં અને તે લાભુને ગુનામાં સામેલ કરવા માટે દારૂનો ફોજદારી દાવો દાખલ કરશે અને વધુમાં ફરિયાદીને જાણ કરી હતી કે અગાઉ લાભુની પણ પ્રતિબંધના ગુનામાં ધરપકડ કરવામાં આવી હતી અને હવે તે લાભુના નિવાસસ્થાનમાં દારૂની બોટલ મૂકીને પ્રતિબંધનો બીજો દાવો પણ દાખલ કરશે.

૫.૧ ફરિયાદી પક્ષનો દાવો છે કે ત્યારબાદ ફરિયાદીએ આરોપીને આ રીતે કામ ન કરવાની જાણ કરી હતી અને તે સમયે આરોપી નંબર ૧એ ફરિયાદી સાથે સમાધાન કરવાના હેતુથી રૂ. ૧,૦૦૦/- ની માંગણી કરી હતી અને ત્યારબાદ ફરિયાદીએ તેને જાણ કરી હતી કે તે રૂ. ૧,૦૦૦/- ની લાંચ આપવાની વ્યવસ્થા કરશે.તે ફરિયાદી પક્ષનો દાવો છે કે બીજા દિવસે,

ફરિયાદીના ભાઈએ તેના ભાઈની ૧,૦૦૦/- રૂપિયાની માંગણી વિશેની વાત સાંભળીને તેણે કહ્યું કે તે કાળાબજાર વિશે જાણતો નથી.તે ફરિયાદી પક્ષનો દાવો છે કે બીજા દિવસે, ફરિયાદી આરોપી નંબર ૧ ને મળ્યો અને રકમ ઘટાડવાનું કહ્યું અને તે પછી, લાંચની રકમ ઘટાડીને રૂ. ૫૦૦ કરવામાં આવી હતી-અને સાંજે ૧૯.૦૯.૧૯૯૧ પર ચુકવણી કરવા માટે સંમત થયા હતા અને ફરિયાદીના ભાઈને રૂ. ૫૦૦ સાથે ઉષા સિનેમામાં હાજર રહેવા માટે કહેવામાં આવ્યું હતું.

૫.૨ ફરિયાદી પક્ષનો દાવો છે કે ત્યારબાદ ફરિયાદીએ એ. સી. બી. રાજકોટ પોલીસ અધિકારી સમક્ષ ફરિયાદ નોંધાવી હતી, જેમણે બે પંચાને બોલાવીને પંચનામાનો પ્રથમ ભાગ હાથ ધર્યો હતો અને ત્યારબાદ ફરિયાદી પંચ નંબર ૧, પંચ નંબર ૨ અને દરોડા પાડનાર પક્ષની હાજરીમાં સંબંધિત સમયે દરોડા પાડવામાં આવ્યા હતા.ફરિયાદીએ આરોપી નંબર ૧ ના નિર્દેશ મુજબ લાંચની રકમ આરોપી નંબર ૨ ને સોંપી દીધી છે અને તેણે આ પૈસા તેના પેન્ટના ખિસ્સામાં રાખ્યા છે અને ત્યારબાદ ફરિયાદી દ્વારા સંકેત આપવામાં આવ્યો હતો અને તેથી દરોડા પાડનાર પક્ષ ત્યાં દોડી ગયો હતો અને પંચોની હાજરીમાં આરોપી નંબર ૨ પાસેથી લાંચ વસૂલવામાં આવી હતી.તે ફરિયાદી પક્ષનો દાવો છે કે અલ્ટ્રાવાયોલેટ લેમ્પનો પ્રયોગ હાથ ધરવામાં આવ્યો હતો અને આરોપી નંબર ૨ ના હાથ પર એન્થ્રેસીન પાવડરના નિશાન મળી આવ્યા હતા.ત્યારબાદ પંચનામાનો જરૂરી બીજો ભાગ તૈયાર કરવામાં આવ્યો હતો અને પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટરે વિવિધ સાક્ષીઓનું નિવેદન નોંધ્યું હતું અને પૂરતી સામગ્રી મળી આવતા ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ આરોપપત્ર રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું.

૬. ઉપરોક્ત ગુનાઓ માટે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આંક ૧૧ દ્વારા આરોપી સામે આરોપ ઘડવામાં આવ્યો હતો.આરોપીએ આ આરોપને નકારી કાઢ્યો હતો.આરોપીએ આરોપ માટે દોષિત ન હોવાનું કબૂલ્યું અને સુનાવણી માટે વિનંતી કરી.

૭. દફતર પરથી એવું લાગે છે કે દાવો સાબિત કરવા માટે ફરિયાદી પક્ષે નીચેના

સાક્ષીઓની તપાસ કરી છે:-

ફ.પ.સા.	સાક્ષીઓના નામ	સાક્ષીનો પ્રકાર	આંક
૧	જીવન વાસ્તા	ફરિયાદી	૪૮
૨	દિનેશકુમાર નર્મદાશંકર	પંચ નંબર ૧	૫૨
૩	નટવરલાલ નરશી	તપાસ અધિકારી	૫૬

૮. પ્રોસીક્યુશને નીચેના દસ્તાવેજ પુરાવા રજૂ કર્યા:-

અનુ ક્રમ નં.	વિગતો	આંક
૧	પ્રથમ માહિતી અહેવાલ	૪૪
૨	ફરિયાદ	૪૯
૩	મૂળ પંચનામા	૫૩
૪	નીચલી અદાલતનો દફતર	૫૯
૫	એફ. આઈ. આર. C.R.નં. I-૧૦૨/૯૧ બનપું	૬૦
૬	પંચનામાની ધરપકડ કરો	૬૧
૭	જમ કરાયેલ વ્યક્તિઓની યદી	૬૨
૮	ધરપકડ કરાયેલ વ્યક્તિઓ સંબંધિત રજિસ્ટરના પૃષ્ઠની ઝેરોક્સ નકલ	૬૩
૯	દાવો ડાયરી	૬૪
૧૦	જમી નોંધપત્ર	૬૫
૧૧	સર્વિસ દફતર	૬૬
૧૨	ઝેરોક્સ કોપી યો ફિટ ઓર્ડર ઓફ સિવિલ સ્યુટ નં. ૯૪૨/૧૯૮૯.	૬૭

૯. પુરાવાના આધારે, ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતા, ૧૯૭૩ની કલમ ૩૧૩ હેઠળ આરોપીના વધુ નિવેદનો નોંધવામાં આવ્યા હતા, જેમાં આરોપીનું વલણ એ પણ છે કે ફરિયાદીએ આરોપી નંબર ૨ને પૈસા ચૂકવવા પડશે કારણ કે તેમની વચ્ચે પૈસાનો વ્યવહાર થયો હતો અને કારણ કે તે આરોપી નંબર ૨ને રકમ ચૂકવી રહ્યો ન હતો, આરોપી નંબર ૧એ ફરિયાદીને આરોપી નંબર ૨ને રકમ આપવા કહ્યું છે જે તેણે તેને ચૂકવવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો અને દરોડા સમયે ફરિયાદી દ્વારા રકમ આપવામાં આવી હતી જે લાંચની રકમ નહોતી, પરંતુ તે બાકી રકમ હતી જે ફરિયાદી દ્વારા આરોપીને ચૂકવવાપાત્ર હતી. નંબર ૨.

૧૦. બંને પક્ષોને સાંભળ્યા પછી અને દફતર પરના પુરાવાને ધ્યાનમાં લીધા પછી, આખરે ટ્રાયલ કોર્ટે આરોપી નંબર ૧ ને દોષી ઠેરવ્યો છે અને તેને એવી સજા ફટકારી છે કે આરોપીએ છ મહિનાની સાદી કેદની સજા ભોગવવી પડશે અને રૂ. ૫૦૦ નો દંડ ચૂકવવો પડશે-ડિફેલ્ટમાં, પી. સી. એક્ટની કલમ ૭ હેઠળ સજાપાત્ર ગુના માટે વધુ એક મહિનાની સાદી કેદની સજા ભોગવવી પડશે અને પી. સી. એક્ટની કલમ ૧૩ (૧) (ડી) (i) (ii) (iii) અને ૧૩ (૨) હેઠળ સજાપાત્ર ગુના માટે એક વર્ષની સાદી કેદની સજા ભોગવવી પડશે. ID ૧૭- , ડિફેલ્ટમાં, બે મહિનાની વધુ સરળ કેદની સજા ભોગવવી પડશે.વિદ્વાન વિશેષ ન્યાયાધીશે આદેશ આપ્યો છે કે તમામ સજાઓ એક સાથે ચાલશે.

૧૦.૧ જ્યારે, આરોપી નંબર ૨ ને તેની સામે લગાવવામાં આવેલા આરોપોમાંથી મુક્ત કરવામાં આવ્યો છે.

૧૧. દોષિત ઠેરવવા અને સજાના ચુકાદા અને આદેશ થી વ્યથિત થઈને, આરોપીએ ૨૦૦૫ની ફોજદારી અપીલ નં. ૧૧૨૯ દાખલ કરી છે, જ્યારે રાજ્યએ આરોપી નંબર ૨ને નિર્દોષ જાહેર કરવા સામે ૨૦૦૫ની ફોજદારી અપીલ નં. ૨૪૮૬ અને આરોપી નંબર ૧ની સજામાં વધારો કરવા માટે ૨૦૦૫ની ફોજદારી અપીલ નં. ૨૪૮૭ પસંદ કરી છે.

૧૨. અપીલના આધારો લગભગ સામાન્ય છે.સંબંધિત અપીલકર્તાઓ દ્વારા એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે કે ટ્રાયલ કોર્ટે દફતર પરના પુરાવાની યોગ્ય રીતે પ્રશંસા કરી નથી અને વિવાદિત ચુકાદો અને આદેશ પસાર કરવામાં તથ્યો અને કાયદાની ગંભીર ભૂલ કરી છે.આરોપી નંબર ૧ વતી દલીલ એ છે કે તેની સજા યોગ્ય નથી.ટ્રાયલ કોર્ટ ફ.પ.સા. ૧- જીવન, ફરિયાદીની જુબાનીના સમકાલીન વાંચનમાંથી બહાર આવતા ભૌતિક વિરોધાભાસને સમજવામાં નિષ્ફળ રહી છે, જેમાં તેણે સ્પષ્ટપણે જુબાની આપી છે કે કથિત રકમ આરોપી

નંબર ૨ ને આપવામાં આવી હતી, જ્યારે ફ.પ.સા. ૨-દિનેશે જુબાની આપી છે કે રકમ આરોપી નંબર ૧ ને આપવામાં આવી હતી.વધુમાં એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે ફરિયાદીએ પણ જુબાની આપી છે કે તેની અને આરોપી નંબર ૨ વચ્ચે નાણાંની લેવડ-દેવડ થઈ હતી.એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે ટ્રાયલ કોર્ટે તેને દોષિત ઠેરવવામાં હકીકતો અને કાયદાની ગંભીર ભૂલ કરી છે.તેણે તેની સજાના ચુકાદા અને આદેશ ને રદ કરવા અને તેની સામે લગાવવામાં આવેલા આરોપોમાંથી તેને મુક્ત કરવાની વિનંતી કરી છે.

૧૩. ૨૦૦૫ની ફોજદારી અપીલ નં. ૨૪૮૬ અને ૨૦૦૫ની ફોજદારી અપીલ નં. ૨૪૮૭ માં રાજ્ય દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી દલીલ એ છે કે આરોપી નંબર ૨ને નિર્દોષ જાહેર કરવાનો ચુકાદો અને આદેશ યોગ્ય નથી કારણ કે આરોપી નંબર ૨ને કથિત ગુના સાથે જોડવા માટે દફતર પર પૂરતા પુરાવા છે અને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલું નિરીક્ષણ યોગ્ય નથી અને તે માટે આરોપી નંબર ૨ને દોષિત ઠેરવીને અને તેના પર સજા લાદવા માટે આ અદાલત દ્વારા દખલગીરીની જરૂર છે.આરોપી નંબર ૧ પર લાદવામાં આવેલી સજા અને દોષિત ઠેરવવા અંગે દલીલ કરવામાં આવે છે કે ટ્રાયલ કોર્ટે એ હકીકતની યોગ્ય રીતે પ્રશંસા કરી નથી કે ફરિયાદી પક્ષ દ્વારા ગુનો પહેલેથી જ સાબિત થઈ ચૂક્યો છે અને તેથી, ટ્રાયલ કોર્ટે આરોપી નંબર ૧ પર મહત્તમ સજા લાદવી જોઈતી હતી.

૧૪. સાંભળ્યું કુ. શ્રુતિ પાઠક, અપીલકર્તા માટે જાણીતા વધારાના સરકારી વકીલ-રાજ્ય અને શ્રી આશિષ ડગલી, આરોપીના વકીલ.દફતર પર મૂકવામાં આવેલી સામગ્રી અને બારમાં ટાંકવામાં આવેલા નિર્ણયોનું અવલોકન કર્યું.

૧૫. કુ. શ્રુતિ પાઠક, અપીલકર્તા માટે વિદ્વાન વધારાના સરકારી વકીલ-રાજ્યએ રજૂઆત કરી છે કે ટ્રાયલ કોર્ટે આરોપી નંબર ૧ પર ઓછી સજા ફટકારવામાં તથ્યો અને

કાયદાની ગંભીર ભૂલ કરી છે જ્યારે રાજ્યએ અગ્રણી પુરાવા દ્વારા આરોપી નંબર ૧ સામેનો ગુનો યોગ્ય રીતે સાબિત કર્યો છે.તેણીની રજૂઆત અનુસાર, જ્યારે આરોપી નંબર ૧ દોષિત ઠેરવવામાં આવ્યો હતો, ત્યારે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા તેને યોગ્ય સજા થવી જોઈએ.દફતર પરના સમગ્ર પુરાવાને વાંચતી વખતે, તેમણે રજૂઆત કરી છે કે ટ્રાયલ કોર્ટ તથ્યો અને કાયદાની ગંભીર ભૂલ કરી છે, જેમાં આરોપી નંબર ૧ ને ઓછી સજા આપવામાં આવી છે.તેણીએ રજૂઆત કરી છે કે વિવાદિત ચુકાદા અને દોષિત ઠેરવવાના આદેશ અને સજામાં દખલ કરવી જરૂરી છે અને પી. સી. અધિનિયમની જોગવાઈઓ અનુસાર સજા વધારવી જરૂરી છે.

૧૫.૧ આરોપી નંબર ૨,કુ. પાઠક ની નિર્દોષ મુક્તિના સંદર્ભમાં, વિદ્વાન એડિશનલ પબ્લિક પ્રોસિક્યુટરે રજૂઆત કરી છે કે દફતર પર રજૂ કરાયેલા પુરાવા સૂચવે છે કે આરોપી નંબર ૨ એ રકમ સ્વીકારી છે અને આ હકીકત ફરિયાદી, પંચ અને તપાસ અધિકારીના પુરાવાથી પુષ્ટિ પામે છે.તેણીએ રજૂઆત કરી છે કે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલ આરોપી નંબર ૨ ને નિર્દોષ જાહેર કરવાનો આદેશ કાયદાની નજરમાં ટકાઉ નથી.તેણીએ રજૂઆત કરી છે કે મંજૂરીના આદેશ ને રજૂ કરવાનો મુખ્ય પ્રશ્ન હોવા છતાં, આ હકીકતને અપીલના તબક્કે જોઈ શકાતી નથી, કારણ કે આરોપીએ ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ આવી કોઈ અરજી કરી નથી કે તેના અપીલ નોંધપત્ર માં જણાવ્યું નથી.નીચેના નિર્ણયો પર આધાર રાખીને, તેમણે રજૂઆત કરી છે કે મંજૂરી રજૂ ન કરવાથી ફરિયાદી પક્ષના દાવો ને અસર થશે નહીં.

(a) સેન્ટ્રલ બ્યુરો ઓફ ઇન્વેસ્ટિગેશન વિ. વી. કે. સહગલ,

AIR ૧૯૯૯ SC ૩૭૦૬;

(b) સત્યનારાયણ વિ. મધ્ય પ્રદેશ રાજ્ય પ્રભારી દ્વારા, પોલીસ સ્ટેશન કેન્ટ.,

AIR ૨૦૧૨ SC ૧૪૮૫;

(c) ધનપત વિ. રાજ્ય, *AIR ૧૯૬૦ અલ્હાબાદ ૪૦;*

૧૫.૨ કુ. પાઠક , વિદ્વાન વધારાના સરકારી વકીલે પણ રજૂઆત કરી છે કે આરોપી દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલ બચાવ જરૂરી પુરાવા રજૂ કરીને સાબિત થતો નથી.તેણીની રજૂઆત

અનુસાર, ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતાની કલમ ૩૧૩ હેઠળ નોંધાયેલા વધુ નિવેદનમાં ઉઠાવવામાં આવેલા બચાવ પક્ષની તપાસ કરી શકાતી નથી.તેમણે રાજ્ય દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી બંને અપીલને મંજૂરી આપવા અને આરોપી નંબર ૧ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલને ફગાવી દેવાની વિનંતી કરી છે.

૧૬. તેનાથી વિપરીત, આરોપી નંબર ૧ના વિદ્વાન વકીલે ભારપૂર્વક રજૂઆત કરી છે કે ફરિયાદીના પુરાવાના રેકોર્ડિંગ દરમિયાન બચાવ પક્ષનો ખુલાસો કરવામાં આવ્યો છે અને ફરિયાદીએ તેની ઉલટ-તપાસ માં સ્પષ્ટપણે સ્વીકાર્યું છે કે તેણે આરોપી નંબર ૨ સાથે નાણાંની લેવડ-દેવડ કરી હતી અને તેણે આરોપી નંબર ૨ ને રકમ ચૂકવવી પડી હતી અને તે મુજબ તેણે આરોપી નંબર ૨ ને સમાન રકમ ચૂકવી છે.દફતર પરના પુરાવાને વાંચતી વખતે, તેમણે રજૂઆત કરી છે કે ટ્રાયલ કોર્ટે એ હકીકતને ધ્યાનમાં લીધી નથી કે ફરિયાદી પક્ષના સાક્ષીઓની ઉલટતપાસ દરમિયાન આરોપી પોતાનો બચાવ કરી શકે છે અને આરોપીએ અલગથી પુરાવા રજૂ કરવાની જરૂર નથી.તેમણે રજૂઆત કરી છે કે આ દાવો , ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા બચાવ પક્ષને માત્ર એ આધાર પર ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યો નથી કે ઉલટ-તપાસ માં, ફરિયાદીને ભણાવવામાં આવ્યો હતો.

૧૬.૧ વિદ્વાન વકીલે શ્રી ડગલીએ પણ રજૂઆત કરી છે કે રકમના ટેન્ડર અંગે દફતર પર વિરોધાભાસી પુરાવા છે કારણ કે ફરિયાદીએ જુબાની આપી હતી કે રકમ એક આરોપીને ચૂકવવામાં આવી હતી, જ્યારે પંચે જુદી જુદી બાબતોને જુબાની આપી હતી.ફરિયાદી, પંચ અને તપાસ અધિકારી, શ્રી ડગલી ના પુરાવા ધરાવતા દફતર પરના પુરાવાને વાંચતી વખતે, વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી છે કે આ ત્રણેય સાક્ષીઓના પુરાવાના સંયુક્ત વાંચન પર, તે સ્પષ્ટ રીતે જાણવા મળે છે કે વાજબી શંકાની બહાર કોઈ પુરાવા નથી અને દફતર પરના પુરાવા સ્પષ્ટપણે સૂચવે છે કે આરોપી દ્વારા રજૂ કરાયેલ બચાવ યોગ્ય રીતે સાબિત થયો છે.તેમણે રજૂઆત કરી છે

કે આરોપીએ માત્ર "સંભાવનાની પ્રાધાન્યતા" ના સિદ્ધાંત પર પોતાનો બચાવ સાબિત કરવો પડશે.તેમણે રજૂઆત કરી છે કે આ દાવો , દફતર પર પુરાવા છે જે આરોપીના બચાવને ટેકો આપે છે.તેમણે રજૂઆત કરી છે કે ટ્રાયલ કોર્ટે આરોપીઓને કથિત ગુના માટે દોષિત ઠેરવવામાં ભૂલ કરી છે.તેમણે આરોપી નંબર ૧ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલને મંજૂરી આપવા અને સજા વધારવા માટે રાજ્ય દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલને ફગાવી દેવાની વિનંતી કરી છે.

૧૬.૨ શ્રી ડગલી , વિદ્વાન વકીલે નીચેના નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો છે.

મનસુખલાલ વિઠ્ઠલદાસ ચૌહાણ વિ.
ગુજરાત રાજ્ય, (૧૯૯૭) ૭ એસ.સી.સી. ૬૨૨.

૧૭. તે નિર્ણયો દ્વારા સારી રીતે નક્કી થાય છે કે અપીલ કોર્ટ પાસે પુરાવાની સમીક્ષા, ફરીથી પ્રશંસા અને પુનર્વિચાર કરવાની સંપૂર્ણ સત્તા છે જેના પર નિર્દોષ જાહેર કરવાનો આદેશ સ્થાપિત થાય છે.જો કે, અપીલ અદાલતે ધ્યાનમાં રાખવું જોઈએ કે નિર્દોષ જાહેર થવાના દાવો આરોપીની તરફેણમાં બેવડી ધારણા છે.પ્રથમ, ગુનાહિત ન્યાયશાસ્ત્રના મૂળભૂત સિદ્ધાંત હેઠળ નિર્દોષતાની ધારણા તેના માટે ઉપલબ્ધ છે કે જ્યાં સુધી તે કાયદાની સક્ષમ અદાલત દ્વારા દોષિત સાબિત ન થાય ત્યાં સુધી દરેક વ્યક્તિને નિર્દોષ માનવામાં આવશે.બીજું, આરોપીએ તેની નિર્દોષતા સુરક્ષિત કર્યા પછી, તેની નિર્દોષતાની ધારણાને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા વધુ મજબૂત, પુનઃસ્થાપિત અને મજબૂત કરવામાં આવે છે.

૧૮. વધુમાં, જો દફતર પરના પુરાવાના આધારે બે વાજબી તારણો શક્ય હોય, તો અપીલ અદાલતે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નોંધાયેલા નિર્દોષતાના તારણમાં ખતેલ પહોંચાડવી જોઈએ નહીં.વધુમાં, નિર્દોષ જાહેર કરવાના આદેશ સામે અપીલમાં સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતી વખતે, અપીલ કોર્ટ સામાન્ય રીતે નિર્દોષ જાહેર કરવાના આદેશ માં દખલ કરશે નહીં, સિવાય કે નીચલી અદાલતનો અભિગમ કોઈ સ્પષ્ટ ગેરકાયદેસરતા દ્વારા દૂષિત થાય અને જે નિષ્કર્ષ પર પહોંચ્યું હોય તે કોઈપણ વાજબી વ્યક્તિ દ્વારા પહોંચશે નહીં

અને તેથી, નિર્ણયને વિકૃત તરીકે દર્શાવવો જોઈએ.માત્ર બે મંતવ્યો શક્ય હોવાથી, અપીલની અદાલત એવો મત નહીં લે જે નીચેની અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલા ચુકાદાને અસ્વસ્થ કરે.જો કે, અપીલ અદાલત પાસે પુરાવાની સમીક્ષા કરવાની સત્તા છે જો તેનો મત છે કે નીચેની અદાલત દ્વારા લેવામાં આવેલ નિષ્કર્ષ વિકૃત છે અને અદાલતે કાયદાની સ્પષ્ટ ભૂલ કરી છે અને દફતર પરના ભૌતિક પુરાવાની અવગણના કરી છે.આવા સંજોગોમાં, અપીલ અદાલતની ફરજ છે કે તે દફતર પર મૂકવામાં આવેલી સામગ્રીના આધારે ન્યાયી નિર્ણય પર પહોંચવા માટે પુરાવાની ફરીથી પ્રશંસા કરે કે કેમ તે જાણવા માટે કે કોઈ પણ આરોપી તેના પર આરોપ મૂકવામાં આવ્યો છે તે ગુનાના કૃત્ય સાથે સંકળાયેલો છે કે કેમ.

૧૯. (૨૦૦૯) ૬ એસ. સી. સી. ૫૮૭ માં દફતર એ. સુબૈર વિરુદ્ધ કેરળ રાજ્યના દાવો સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા સારી રીતે સમાધાન કરવામાં આવ્યું છે, જ્યારે કાયદાની કલમ ૭ અને કલમ ૧૩ (૧) (ડી) ના વૈધાનિક પ્રિસ્ક્રિપ્શનના હેતુ પર ધ્યાન આપતા ચુકાદો આપ્યો હતો કે ફરિયાદી પક્ષે અન્ય કોઈપણ ફોજદારી ગુનાની જેમ વાજબી શંકાથી આગળ આરોપ સાબિત કરવો પડશે અને આરોપીઓને નિર્દોષ ગણવા જોઈએ જ્યાં સુધી તે અન્યથા માંગના યોગ્ય પુરાવા અને ગેરકાયદેસર સંતોષની સ્વીકૃતિ દ્વારા સ્થાપિત ન થાય, જે દોષિત ઠેરવવા માટે સ્થાપિત કરવા માટે જરૂરી મહત્વપૂર્ણ ઘટક છે.

૨૦. કેરળ રાજ્ય અને અન્ય વિરુદ્ધ સી. પી. રાવના દાવો , (૨૦૧૧) ૬ એસ. સી. સી. ૪૫૦ માં અહેવાલ આપ્યો હતો કે સર્વોચ્ચ અદાલતે તેના અગાઉના કહેવતને પુનરાવર્તિત કરતા, તે જ ગુનાઓ સામે એવું માન્યું હતું કે માત્ર વસૂલાત પોતે જ આરોપી સામેના આરોપને સાબિત કરશે નહીં અને લાંચની ચુકવણીને સાબિત કરવા અથવા આરોપીએ સ્વેચ્છાએ પૈસા સ્વીકાર્યા હતા તે બતાવવા માટે કોઈ પુરાવા ન હોવાને કારણે, તેને લાંચ તરીકે જાણીને, દોષિત

ઠેરવી શકાતો નથી.

૨૧. કાયદાની કલમ ૭ અને ૧૩ની અનિવાર્ય પૂર્વ-જરૂરિયાતોને સમજવા માટે સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા તાજેતરમાં કરવામાં આવેલા નિવેદનમાં, એ. આઈ. આર. ૨૦૧૪ એસ. સી. (પૂરક) ૧૮૩૭માં નોંધાયેલા બી. જયરાજ વિરુદ્ધ એ. પી. રાજ્યના દાવો સ્પષ્ટ શબ્દોમાં રેખાંકિત કરવામાં આવ્યું છે કે માંગના પુરાવા વિના આરોપી પાસેથી ચલણી નોટો રાખવાથી અને તેની વસૂલાત કરવાથી કાયદાની કલમ ૭ તેમજ કલમ ૧૩ (૧) (ડી) (આઈ) અને (૨) હેઠળ ગુનો સ્થાપિત થશે નહીં. એવું પ્રતિપાદિત કરવામાં આવ્યું છે કે ગેરકાયદેસર સંતોષની માંગના કોઈ પુરાવાની ગેરહાજરીમાં, કોઈ મૂલ્યવાન વસ્તુ અથવા આર્થિક લાભ મેળવવા માટે ભ્રષ્ટ્ર અથવા ગેરકાયદેસર માધ્યમોનો ઉપયોગ અથવા જાહેર સેવક તરીકે પદનો દુરુપયોગ સાબિત કરી શકાતો નથી.આમ, માંગનો પુરાવો, કાયદાની કલમ ૭ અને ૧૩, કાયદાની કલમ ૨૦ હેઠળ ગુના માટે અનિવાર્ય અનિવાર્યતા અને વ્યાપક આદેશ હોવાનું માનવામાં આવ્યું છે, જે તેમાં કલ્પના કરવામાં આવી છે તેમ પૂર્વધારણાને મંજૂરી આપે છે, એવું માનવામાં આવ્યું છે કે જ્યારે તે માત્ર કલમ ૭ હેઠળના ગુનાના સંદર્ભમાં વિસ્તારી શકાય છે અને કાયદાની કલમ ૧૩ (૧) (ડી) (i) અને (ii) હેઠળના ગુનાના સંદર્ભમાં નહીં, તે કોઈ પણ સત્તાવાર કાર્ય કરવા અથવા ન કરવા માટે ગેરકાયદેસર સંતોષ સ્વીકારવાના પુરાવા પર પણ આકસ્મિક છે.ગેરકાયદેસર સંતોષ સ્વીકારવાના આવા પુરાવા પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો, જો માંગનો પુરાવો હોય તો જ તે અનુસરવામાં આવી શકે છે.સ્વયંસિદ્ધ રીતે, એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે માંગના પુરાવાની ગેરહાજરીમાં, કાયદાની કલમ ૨૦ હેઠળ આવી કાનૂની ધારણા પણ ઊભી થશે નહીં.

૨૨. સેન્ટ્રલ બ્યુરો ઓફ ઇન્વેસ્ટિગેશન (ઉપરોક્ત) ના દાવો , જે પી. સી. એક્ટ, ૧૯૪૭ની કલમ ૬ સાથે સંબંધિત હતી, સર્વોચ્ચ અદાલતે પેરા ૯માં ચુકાદો આપ્યો છે અને અવલોકન કર્યું છે. ૧૦, ૧૧, ૧૪, ૧૫, ૧૬, ૧૭ અને ૧૮ નીચે મુજબ છે:—

૯. અમારી સમક્ષ એ બતાવવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો હતો કે કંટ્રોલર ઓફ ડિફેન્સ એકાઉન્ટ્સ દ્વારા આદેશિત મંજૂરી તદ્દન માન્ય છે અને આરોપી સામે કાર્યવાહી કરવા માટે

પૂરતી સારી છે પરંતુ અમે તે પાસાના ગુણદોષને ધ્યાનમાં લેવાની જરૂર નથી માનતા.આ અપીલમાં અમે માત્ર એ પ્રશ્ન નક્કી કરી રહ્યા છીએ કે શું તે અપીલ કોર્ટ માટે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલી દોષિતતા અને સજાને ઉલટાવવા માટે ખુલ્લું છે કે કેમ. માત્ર એ આધાર હતો કે કાર્યવાહી કરવા માટે કોઈ માન્ય મંજૂરી નહોતી.આ સંબંધમાં દંડ પ્રક્રિયા સંહિતાની કલમ ૪૬૫ નો સંદર્ભ યોગ્ય છે.તે આ રીતે વાંચે છે:

“૪૬૫.ભૂલ, ચૂક અથવા અનિયમિતતાના કારણે જ્યારે ઉલટાવી શકાય તેવું હોય ત્યારે સજા શોધવી અથવા સજા કરવી. –

(૧) અહીં અગાઉ સમાવિષ્ટ જોગવાઈઓને આધિન, સક્ષમ અધિકારક્ષેત્રની અદાલત દ્વારા પસાર કરાયેલ કોઈ પણ તારણ, સજા અથવા આદેશ ને અપીલની અદાલત દ્વારા ઉલટાવી શકાશે નહીં અથવા તેમાં ફેરફાર કરવામાં આવશે નહીં, કોઈપણ ભૂલ, ચૂક અથવા અનિયમિતતાને કારણે પુષ્ટિ અથવા પુનરાવર્તન કરવામાં આવશે નહીં; ફરિયાદ, સમન્સ, વોરંટ, ઘોષણા, આદેશ, ચુકાદો અથવા અન્ય કાર્યવાહીમાં અથવા સુનાવણી પહેલાં અથવા દરમિયાન અથવા આ સંહિતા હેઠળની કોઈપણ તપાસ અથવા અન્ય કાર્યવાહીમાં, અથવા કાર્યવાહી માટે કોઈપણ મંજૂરીમાં કોઈ ભૂલ અથવા અનિયમિતતા, સિવાય કે તે અદાલતના અભિપ્રાયમાં, ન્યાયની નિષ્ફળતા હકીકતમાં તેના દ્વારા કરવામાં આવી હોય.

(૨) આ સંહિતા હેઠળની કોઈપણ કાર્યવાહીમાં કોઈ ભૂલ, ચૂક અથવા અનિયમિતતા, અથવા ફરિયાદી પક્ષ માટે કોઈ મંજૂરીમાં કોઈ ભૂલ અથવા અનિયમિતતાએ ન્યાયની નિષ્ફળતાનું કારણ બન્યું છે કે કેમ તે નક્કી કરવામાં, અદાલત એ હકીકતને ધ્યાનમાં લેશે કે શું વાંધો કાર્યવાહીના પ્રારંભિક તબક્કે ઉઠાવવામાં આવ્યો હોત અને હોવો જોઈએ. (ભારપૂર્વક રજુ કરેલ છે)

૧૦. અપીલ અથવા પુનરાવર્તન અદાલતને કાર્યવાહીની મંજૂરીમાં કોઈ ભૂલ અથવા અનિયમિતતાને કારણે તારણ (અથવા તો દોષિત ઠેરવવાનો અને સજાનો આદેશ) ને ઉલટાવી દેવાથી પ્રતિબંધિત કરવામાં આવે છે, સિવાય કે આવી ભૂલ અથવા અનિયમિતતાને કારણે ન્યાયની નિષ્ફળતા થઈ હોય.માન્ય મંજૂરીના અભાવે હકીકતમાં ન્યાયની નિષ્ફળતા સર્જાઈ હતી કે કેમ તે નક્કી કરવા માટે ઉપરોક્ત પેટા-કલમ (૨) અદાલતને એ વિચારણા કરવાની ફરજ બજાવે છે કે આરોપીએ સુનાવણીના તબક્કે તે મુદ્દા પર કોઈ વાંધો ઉઠાવ્યો હતો કે કેમ.જો તેમણે પ્રારંભિક તબક્કે આપો કોઈ વાંધો ઉઠાવ્યો હોય તો પણ તે તારણ કાઢવા માટે ભાગ્યે જ પૂરતું છે કે ન્યાયની નિષ્ફળતા હતી.તે દરેક દાવો હકીકતોના આધારે નક્કી કરવું પડશે.પરંતુ જે આરોપીએ તેને સુનાવણીના તબક્કે ઉઠાવ્યો ન હોય તે સંભવતઃ અપીલ કોર્ટમાં પ્રથમ વખત કરવામાં આવેલી આવી અરજીને સમર્થન આપી શકતો નથી.કલ્પનાથ રાય વિ. સ્ટેટ શ્રુ સી. બી.

આઈ. (૧૯૯૭) ૮ એસ. સી. સી. ૭૩૨:(૧૯૯૭ એર એસસીડબલ્યુ ૪૧૬૬ :
AIR ૧૯૯૮ SC ૨૦૧:૧૯૯૮ સી. આર. આઈ. એલ. જે. ૩૬૯), આ
અદાલતે ફક્ત ૨૯માં આ રીતે નિરીક્ષણ કર્યું છે:

“સંહિતાની કલમ ૪૬૫ની પેટા-કલમ (૨) એ મંજૂરીની અનિયમિતતાના
આધારે તમામ સુનાવણીઓને દૂષિત કરવા માટે કાર્ડે બ્લેન્શ નથી, જો
તેના પર પ્રથમ વખત જ વાંધો ઉઠાવવામાં આવ્યો હોય. પેટા-કલમ માત્ર
એટલું જ કહે છે કે ‘અદાલત એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખશે’ કે કાર્યવાહીના
પ્રારંભિક તબક્કે વાંધો ઉઠાવવામાં આવ્યો છે. તે માત્ર વિચારણાઓમાંથી
એક છે જેને તોલવું જોઈએ પરંતુ તેનો અર્થ એ નથી કે જો અગાઉના
તબક્કે વાંધો ઉઠાવવામાં આવ્યો હોત, તો તે જ કારણસર મંજૂરીમાં
અનિયમિતતા કાર્યવાહીને બગાડશે અને કાર્યવાહીને રદબાતલ
સુનાવણીમાં પરિવર્તિત કરશે.

૧૧. એવા દાવો કે જ્યાં આરોપી માન્ય મંજૂરીનો પ્રશ્ન ઉઠાવવામાં નિષ્ફળ
જાય છે, ત્યાં સામાન્ય રીતે સમગ્ર સામગ્રીની ન્યાયિક તપાસ કરીને સુનાવણી
તેના તાર્કિક અંત સુધી આગળ વધશે. જો તે દાવો દોષિત ઠેરવવામાં આવે તો
માત્ર એ આધાર પર ન્યાયની નિષ્ફળતાનો કોઈ પ્રશ્ન જ નથી કે સરકારી કર્મચારી
સામે દાવો ચલાવવા માટે કોઈ માન્ય મંજૂરી આપવામાં આવી ન હતી, કારણ કે
આવી ફિલ્ટરિંગ તપાસ પૂરી પાડવાનો હેતુ સરકારી કર્મચારીઓને તેમની સત્તાવાર
ફરજો નિભાવવામાં અપરાધ કર્યો હોવાના આરોપ પર તુરંચ અથવા દુર્ભાવનાપૂર્ણ
અથવા બદલો લેનાર કાર્યવાહીથી બચાવવાનો છે. પરંતુ એકવાર ટ્રાયલ પૂર્ણ થયા
પછી ન્યાયિક ફિલ્ટરિંગ પ્રક્રિયા પૂર્ણ થઈ જાય પછી પ્રારંભિક મંજૂરી આપવાનો
હેતુ સરપ્લસ પર આવી જશે. ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતાની કલમ ૪૬૫ માં
કલ્પના કરવામાં આવી છે તેમ અપીલ અને પુનરાવર્તન મંચો પર લગામ
લગાવવાનું આ કારણ હોઈ શકે છે.

૧૪. તેથી ૧૯૮૮ના અધિનિયમમાં “જ્યાં સુધી કોઈ અલગ હેતુ દેખાતો નથી”
ત્યાં સુધી ૧૯૪૭ના અધિનિયમને રદ કરવાથી ૧૯૪૭ના અધિનિયમ હેઠળ
મેળવેલા કોઈપણ અધિકારના સંદર્ભમાં કોઈપણ દંડાત્મક જવાબદારી અથવા
કોઈપણ કાનૂની કાર્યવાહી અથવા ઉપાયને અસર થશે નહીં. જો કે, જો ૧૯૮૮ના
કાયદાથી અલગ હેતુને સમજી શકાય, તો આવા હેતુની ઓવરરાઈડિંગ અસર

પડશે.૧૯૮૮ના અધિનિયમની કલમ ૩૦ની પેટા-કલમ (૨) માં કહેવામાં આવ્યું છે કે ૨૬ કરાચેલા અધિનિયમ હેઠળ અથવા તેના અનુસરણમાં લેવામાં આવેલી કોઈપણ કાર્યવાહી નવા અધિનિયમની અનુરૂપ જોગવાઈઓ હેઠળ કરવામાં આવી હોવાનું માનવામાં આવશે.

૧૫. તે નોંધપાત્ર છે કે ૧૯૪૭ના કાયદામાં અપીલ અને પુનરાવર્તન સંબંધિત કોઈ ચોક્કસ જોગવાઈનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો ન હતો અને તેથી અપીલ અને પુનરાવર્તન સંપૂર્ણપણે ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતાની જોગવાઈઓ દ્વારા સંચાલિત હતા.જો કે, ૧૯૮૮ના અધિનિયમ હેઠળ અપીલ અને પુનરાવર્તન સંબંધિત એક વિશેષ જોગવાઈ છે જે કલમ ૨૭માં સામેલ છે.કલમ ૨૭ નીચે દર્શાવેલ છે:

"૨૭. અપીલ અને પુનરાવર્તન.— આ અધિનિયમની જોગવાઈઓને આધિન, ઉચ્ચ અદાલત, જ્યાં સુધી લાગુ પડે ત્યાં સુધી, ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતા, ૧૯૭૩ (૧૯૭૪ નો ૨) દ્વારા ઉચ્ચ અદાલતને આપવામાં આવેલી અપીલ અને પુનરાવર્તનની તમામ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરી શકે છે, જાણે કે વિશેષ ન્યાયાધીશની અદાલત ઉચ્ચ અદાલતની સ્થાનિક હદમાં કેસોની સુનાવણી કરતી સત્ર અદાલત હોય.

૧૬. આમ ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતા દ્વારા ઉચ્ચ અદાલતની અપીલ અને પુનરાવર્તનની સત્તાઓ ૧૯૮૮ના કાયદાની જોગવાઈઓને આધીન રહેશે. એ નોંધવું યોગ્ય છે કે ૧૯૮૮ના કાયદાની કલમ ૧૯ (૩) (એ) હેઠળ અપીલ અને પુનરાવર્તન અદાલત પર દંડ લાદવામાં આવ્યો છે. તે આ રીતે વાંચે છે:(માત્ર સામગ્રીનો ભાગ કાઢવામાં આવે છે):

"દંડ પ્રક્રિયા સંહિતા, ૧૯૭૩માં કંઈપણ હોવા છતાં:— વિશેષ ન્યાયાધીશ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા કોઈપણ તારણ, સજા અથવા આદેશ ને પેટા-કલમ (૧) હેઠળ જરૂરી મંજૂરીની ગેરહાજરી અથવા તેમાં કોઈ ભૂલ, ચૂક અથવા અનિયમિતતાના આધારે અપીલ, પુષ્ટિ અથવા પુનરાવર્તનમાં અદાલત દ્વારા ઉલટાવી શકાશે નહીં અથવા તેમાં ફેરફાર કરવામાં આવશે નહીં, સિવાય કે તે અદાલતના અભિપ્રાયમાં, ન્યાયની નિષ્ફળતા હકીકતમાં તેના દ્વારા કરવામાં આવી હોય.

સમજૂતી.— આ વિભાગના હેતુઓ માટે,
(અ) ભૂલમાં મંજૂરી આપવાની સત્તામંડળની ક્ષમતાનો સમાવેશ થાય છે.

૧૭. તે સંહિતાની કલમ ૪૬૫ માં સમાવિષ્ટ દંડની ઉપર અને ઉપરની અપીલ અદાલતની સત્તાઓમાં વધુ પ્રવેશ છે, જેની ઉપર કાર્યવાહી કરવામાં આવી છે.કલમ ૧૯ (૩) (એ) હેઠળ દોષિત ઠેરવવા અને સજાના કોઈ

પણ આદેશ ને અપીલ અથવા પુનરાવર્તન અદાલત દ્વારા "મંજૂરીની ગેરહાજરીના આધારે" પણ ઉલટાવી અથવા બદલી શકાતો નથી, સિવાય કે તે અદાલતના અભિપ્રાયમાં ન્યાયની નિષ્ફળતા આવી હોય. સ્પષ્ટીકરણ ઉમેરવાથી ઉપરોક્ત પ્રતિબંધને એવી અસરથી વધુ વિસ્તૃત કરવામાં આવે છે કે જો મંજૂરી કોઈ સત્તાધિકારી દ્વારા આપવામાં આવી હોય જે આવી મંજૂરી આપવા માટે સખત રીતે સક્ષમ ન હોય, તો પણ અપીલ તેમજ પુનરાવર્તિત અદાલતોને માત્ર તે જ આધાર પર દોષિત ઠેરવવા અને સજામાં દખલ કરવા પર પ્રતિબંધ મૂકવામાં આવે છે.

૧૮. આમ અનુસરવાની કાનૂની સ્થિતિ, જ્યારે ૧૯૪૭ના અધિનિયમમાં ઉદ્દેખિત કોઈ પણ ગુનાની દોષિતતા અને સજા સામે દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલ સાથે વ્યવહાર કરવો એ છે કે આવી કોઈ પણ દોષિતતા અને સજાને માત્ર મંજૂરીની ગેરહાજરીના આધારે બદલવામાં અથવા ઉલટાવી શકાશે નહીં, જે મંજૂરી આપનાર સત્તામંડળની ક્ષમતાના અભાવના આધારે ઘણી ઓછી હશે.

૨૩. મનસુખલાલ વિક્કલદાસ ચૌહાણ (ઉપરોક્ત) ના દાવો, સર્વોચ્ચ અદાલતે પેરા—

૧૭, ૧૮ અને ૧૯માં નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો છે અને અવલોકન કર્યું છે —

૧૭. પ્રતિબંધ કાર્યવાહી માટેના પ્રતિબંધને દૂર કરે છે. મંજૂરી આપવી એ નિષ્ક્રિય ઔપચારિકતા અથવા ઉગ્ર ક્વાયત નથી પરંતુ એક ગંભીર અને પવિત્ર કાર્ય છે જે સરકારી કર્મચારીઓને તુરંત કાર્યવાહી સામે રક્ષણ આપે છે. (જુઓ: મોહંમદ. ઈકબાલ અહેમદ વિરુદ્ધ આંધ્ર પ્રદેશ રાજ્ય, એ. આઈ. આર. ૧૯૭૯ એસ. સી. ૬૭૭). પ્રતિબંધ એ તુરંત અને ત્રાસદાયક કાર્યવાહીને નિરુત્સાહિત કરવા માટેનું એક હથિયાર છે અને નિર્દોષ લોકો માટે રક્ષણ છે પરંતુ દોષિતો માટે ઢાલ નથી.

૧૮. તેથી મંજૂરીની માન્યતા મંજૂરી આપનાર અધિકારી સમક્ષ મૂકવામાં આવેલી સામગ્રી અને મંજૂરી આપનાર અધિકારી દ્વારા તમામ સંબંધિત તથ્યો, સામગ્રીઓ અને પુરાવા પર વિચાર કરવામાં આવ્યો છે તે હકીકત પર નિર્ભર રહેશે. વિચારણા એટલે મનનો ઉપયોગ. મંજૂરીના આદેશ માં દેખીતી રીતે ખુલાસો થવો જોઈએ કે મંજૂરી આપનાર સત્તામંડળે તેની સમક્ષ મૂકવામાં આવેલા પુરાવા અને અન્ય સામગ્રી પર વિચાર કર્યો હતો. આ હકીકત અદાલત સમક્ષ સંબંધિત ફાઇલો મૂકીને બાહ્ય પુરાવા દ્વારા પણ સ્થાપિત કરી શકાય છે જે દર્શાવે છે કે તમામ સંબંધિત તથ્યોને મંજૂરી આપનાર અધિકારી દ્વારા ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યા હતા. (આ પણ જુઓ: જસવંત સિંહ વિરુદ્ધ પંજાબ રાજ્ય, ૧૯૫૮ એસસીઆર ૭૬૨: AIR ૧૯૫૮ SC ૧૨૪;

બિહાર રાજ્ય વિ. પી. પી. શર્મા, ૧૯૯૧ ક્રિ એલજે ૧૪૩૮: (૧૯૯૧ એર એસસીડબલ્યુ ૧૦૩૪)).

૧૯. "મંજૂરી" ની માન્યતા મંજૂરી આપનાર અધિકારી દ્વારા દાવો હકીકતો તેમજ તપાસ દરમિયાન એકત્રિત કરવામાં આવેલી સામગ્રી અને પુરાવાઓ પર મનની લાગુ પડતી ક્ષમતા પર આધાર રાખે છે, તેથી તે આવશ્યકપણે અનુસરે છે કે મંજૂરી આપનાર સત્તામંડળે વાસ્તવિક સંતોષ પેદા કરવા માટે તેના પોતાના સ્વતંત્ર મનને

લાગુ કરવું પડશે કે કેમ તે કાર્યવાહીને મંજૂરી આપવી પડશે કે નહીં. મંજૂરી આપનાર સત્તામંડળનું મન હોવું જોઈએ કોઈ પણ બાજુના દબાણ હેઠળ ન હોવું જોઈએ અને ન તો કોઈ બાહ્ય શક્તિ તેના પર એક અથવા બીજી રીતે નિર્ણય લેવા માટે કાર્યવાહી કરવી જોઈએ. મંજૂરી આપવાની કે ન આપવાની વિવેકબુદ્ધિ સંપૂર્ણપણે મંજૂરી આપનાર સત્તામંડળમાં નિહિત હોવાથી, તેની વિવેકબુદ્ધિ કોઈપણ બાહ્ય વિચારણાથી પ્રભાવિત થઈ નથી તેવું દર્શાવવું જોઈએ. જો એવું દર્શાવવામાં આવે કે મંજૂરી આપનાર સત્તામંડળ કોઈપણ કારણોસર તેના સ્વતંત્ર મનને લાગુ કરવામાં અસમર્થ હતું અથવા મંજૂરી આપવા માટે જવાબદારી અથવા મજબૂરી અથવા અવરોધ હેઠળ હતું, તો આદેશ એ કારણોસર ખરાબ હશે કારણ કે સત્તામંડળનો "મંજૂરી ન આપવાનો વિવેક" દૂર કરવામાં આવ્યો હતો અને તેને કાર્યવાહીને મંજૂરી આપવા માટે યાંત્રિક રીતે કાર્ય કરવાની ફરજ પડી હતી.

૨૪. બંને પક્ષો દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી દલીલો અને દફતર પર મૂકવામાં આવેલી સામગ્રીને ધ્યાનમાં લીધી. આંક ૪૮ ખાતે જીવન વાસ્તા સીતાપારા, ફ.પ.સા. ૧ ના પુરાવા પરથી એવું લાગે છે કે તેણે એ હકીકત વર્ણવતી વખતે કે બાચુ અને લાલુ તેના ભાઈઓ છે અને તેઓ રિક્ષા ચલાવી રહ્યા છે, એવું નિવેદન આપ્યું હતું કે ૧૫.૦૯.૧૯૯૧ પર બાબુ ઉષા સિનેમાના રિક્ષા સ્ટેન્ડમાં તેની રિક્ષા સાથે ઊભો હતો અને તે સમયે સંબંધિત પોલીસ સ્ટેશનના પોલીસ કોન્સ્ટેબલે સ્થળ પર દરોડા પાડ્યા હતા અને અમુક વ્યક્તિઓની ધરપકડ કરી હતી અને તે સમયે તેનો નાનો ભાઈ લાલુ ત્યાંથી ભાગી ગયો હતો. આ સાક્ષી દ્વારા એવું સાબિત કરવામાં આવે છે કે જ્યારે તે ગુનાના સ્થળે ગયો, ત્યારે તેણે જોયું કે કોન્સ્ટેબલ-નાથ (આરોપી નંબર ૧) બાબુ પાસેથી મળી આવેલી ટિકિટોની ગણતરી કરી રહ્યો હતો અને તે પછી, તે બાબુને તેના હિસ્સેદારો કોણ છે તે પૂછી રહ્યો હતો અને તે સમયે, બાબુએ કહ્યું કે ટિકિટમાં કોઈનો હિસ્સો નથી. તેણે પદભ્રષ્ટ કર્યું છે કે તે સમયે, લાલુ સ્થળ પરથી ભાગી ગયો હતો અને તેના કારણે કોન્સ્ટેબલે તેને કહ્યું છે કે લાલુ સ્થળ પરથી ભાગી ગયો હોવા છતાં, તે તેની સામે અડધી ટિકિટનો દાવો દાખલ કરશે. તે સમયે, ફરિયાદીએ કોન્સ્ટેબલને કહ્યું કે લાલુ તેનો ભાઈ છે અને તે નિર્દોષ છે અને તેથી તેની સામે કાર્યવાહી ન કરવી જોઈએ અને તે સમયે, આરોપી-નાથાએ કહ્યું છે કે લાલુ તેનો ભાઈ છે અને તે જરૂરી કાર્યવાહી કરશે અને તેની સામે દાવો દાખલ કરશે અને જો તેના દ્વારા કોઈ વિચારણા કરવામાં નહીં આવે તો તે પણ પ્રતિબંધનો દાવો દાખલ કરશે. આ સાક્ષી દ્વારા અપદસ્થ કરવામાં આવે છે કે તે સમયે બાબુએ કોન્સ્ટેબલને કોઈ કાર્યવાહી ન કરવા વિનંતી કરી હતી કારણ કે બંને લાઈન બોય છે. આ સાક્ષીના જણાવ્યા અનુસાર આરોપીએ કહ્યું છે કે જો

૧૦૦૦/- ચૂકવવામાં નહીં આવે તો તે તેની મદદ નહીં કરે.આ સાક્ષીના જણાવ્યા અનુસાર, તેણે પોતે કોન્સ્ટેબલને કહ્યું હતું કે તે બીજી સવારે તેને મળશે.

૨૪.૧ તેણે વધુ જુબાની આપી છે કે તે બીજા દિવસે મળ્યો છે અને તેના ભાઈ લાભુને કહ્યું છે કે આરોપી-નાથ તેની સામે ખોટો દાવો દાખલ ન કરવા બદલ ૧,૦૦૦/- રૂપિયાની માંગણી કરી રહ્યો છે અને તે સમયે, લાભુએ તેને કહ્યું કે તેની પાસે આવા કોઈ પૈસા નથી અને તેની સાથે થોડી વાટાઘાટો થવી જોઈએ.તેમણે પદભ્રષ્ટ કર્યું છે કે તે પછી, આખરે, નાથએ રકમ ૧,૦૦૦ રૂપિયાથી ઘટાડીને રૂ. ૫૦૦-કરી દીધી છે.આ સાક્ષીએ આરોપીને કહ્યું કે તે ૧૯મી સપ્ટેમ્બરના રોજ તે જ રકમ ચૂકવશે અને તેના ભાઈને લાવશે.તે તેમનું નિવેદન છે કે તેઓ નાથાને કંઈપણ ચૂકવવા માંગતા ન હોવાથી, તેમણે ૧૯.૦૯.૧૯૯૧ પર ACB ઓફિસનો સંપર્ક કર્યો અને ACB ઓફિસમાં ACB દ્વારા કરવામાં આવેલી પ્રક્રિયા વર્ણવ્યા પછી, તેમણે કહ્યું કે તેઓ પંચ નંબર ૧ સાથે ઉષા સિનેમા ગયા હતા.તેણે જુબાની આપી છે કે તેને પોલીસ ઈન્સ્પેક્ટર દ્વારા સૂચના આપવામાં આવી હતી કે જ્યાં સુધી રકમ ચૂકવવાનો પ્રસંગ ન આવે ત્યાં સુધી તેણે એન્થ્રેસીન પાવડરમાં ભરેલી ચલણી નોટોને સ્પર્શ ન કરવી જોઈએ અને આરોપી દ્વારા રકમ સ્વીકાર્યા પછી સંકેત આપવો જોઈએ.

૨૪.૨ આ સાક્ષીએ વધુ જુબાની આપી છે કે સાંજે ૮ વાગ્યે, નાથ રકમ લેવા આવ્યો હતો અને નાથએ રકમ માંગી છે અને તેને કહ્યું છે કે "તમારે રકમ ચૂકવવી પડશે અને આપવી પડશે".તેણે જુબાની આપી છે કે, તેથી તેણે નાતાને રકમ આપી છે અને તે સમયે આરોપીએ રકમને સ્પર્શ કરી નહોતી અને તેને તપુને સોંપવાનું કહ્યું હતું અને તેથી તપુએ આ રકમ સ્વીકારી લીધી છે.આ સાક્ષીના જણાવ્યા અનુસાર, ત્યારબાદ તેણે એ. સી. બી. ને સંકેત આપ્યો છે અને તેથી દરોડા પાડનાર પક્ષ ત્યાં આવ્યો હતો અને ત્યારબાદ તેમાં પંચનામા તૈયાર કરવામાં આવ્યો હતો.

૨૪.૩ હવે, જીવનની ઉલટ-તપાસ ના અવલોકન પર, તે દર્શાવે છે કે તેણે સ્વીકાર્યું છે

કે તેણે એ. સી. બી. ને કહ્યું હતું કે તે બીજા દિવસે રકમ ચૂકવવા જઈ રહ્યો છે અને તેથી, એ. સી. બી. ના અધિકારીએ તેને બીજા દિવસે બોલાવ્યો છે અને આંક ૪૯ ખાતેની ફરિયાદ તે સમયે પોલીસ દ્વારા લખવામાં આવી હતી અને તેની સહી લેવામાં આવી હતી.તેણે સ્વીકાર્યું છે કે તેણે ચલણી નોટો તેના પેન્ટના બિસ્સામાં મૂકી છે.તેણે કહ્યું છે કે તેને ખબર નથી કે પોલીસે પંચોને કંઈ પૂછ્યું છે કે નહીં.તેમણે જુબાની આપી છે કે પોલીસ સ્ટેશનમાં દરેકની શોધ કરવામાં આવી ન હતી.તેણે સ્વીકાર્યું છે કે પોલીસે તેને લાભુને હાજર રાખવાની સૂચના આપી છે.કે સિનેમાના દરવાજા પાસે આવ્યા પછી પંચે તેને પૂછ્યું કે લાભુ ક્યાં છે અને તે સમયે ત્યાં ઊભેલા એક વ્યક્તિને જોઈને તેણે કહ્યું કે તે તેનો ભાઈ છે, પરંતુ તે તેનો સાચો ભાઈ નથી.તેણે એ પણ જુબાની આપી છે કે આરોપી નંબર ૨ ધરમ સિનેમા (અગાઉ 'ઉષા સિનેમા' તરીકે ઓળખાતો) માં પ્લાન્ટ ઓપરેટર છે.તેણે પદભ્રષ્ટ કર્યું છે કે તે ઘટનાના ઘણા વર્ષો પહેલાથી તાપુને ઓળખતો હતો અને તેની સાથે પૈસાનો વ્યવહાર થતો હતો.તેણે જુબાની આપી છે કે ઘટના સમયે તેણે આરોપી નંબર ૨ પાસેથી રૂ. ૧૫૦૦ ઉધાર લીધું છે અને તેણે રૂ. ૫૦૦ ચૂકવ્યું છે—અને બાકીની રકમ તેના દ્વારા આરોપી નંબર ૨ ને ચૂકવવાની હતી.તેણે પદભ્રષ્ટ કર્યું છે કે તપુએ નાથાને કહ્યું હતું કે તેની રકમ ફરિયાદી દ્વારા ચૂકવવામાં આવે અને તેના કારણે નાથ વારંવાર આટલા પૈસાની માંગણી કરી રહ્યો હતો.તેણે જુબાની આપી છે કે ઘટનાના દિવસે તેણે તપુને રૂ. ૫૦૦ ચૂકવવાની છે—અને નાથાએ તેને પૂછ્યું છે કે તે પૈસા લાવ્યો છે કે નહીં અને તે સમયે, તેણે ખાતરી કરી લીધી છે કે તે રૂ. ૫૦૦ લાવ્યો છે—અને તે સમયે, આરોપી નાથાએ તેને કહ્યું હતું કે તે તપુને ચૂકવો કારણ કે તે તપુની છે.

૨૪.૪ આ સાક્ષી—ફરિયાદીએ જુબાની આપી છે કે તેને ખબર નથી કે ઘટના સમયે તેનો ભાઈ લાભુ ભાગી ગયો હતો.જો કે, તેણે જુબાની આપી છે કે તેણે તેની ફરિયાદમાં જણાવ્યું છે કે દરોડા સમયે તેનો ભાઈ લાભુ ભાગી ગયો હતો.તેમણે જુબાની આપી છે કે તપુએ છેલ્લા આઠ મહિનાથી રૂ. ૫૦૦ ની માંગ કરી હતી અને તપુએ નાથાને જાણ કરી હતી કે તે (ફરિયાદી) તેના પૈસા ચૂકવી રહ્યો નથી અને તેથી, નાથ ફરિયાદીને તપુને રકમ આપવા માટે આગ્રહ કરે છે.તેણે

સ્વીકાર્યું છે કે ઘટનાના દિવસે, તે તપુને રકમ આપવા ગયો હતો જે તપુને ચૂકવવાપાત્ર હતી અને તે રકમ હતી, જે તેણે ટપુ પાસેથી ઉધાર લીધી હતી.

૨૫. હવે, આ સાક્ષીના પુરાવાના દાવો પર, તે સ્પષ્ટ રીતે સ્પષ્ટ થાય છે કે આ સાક્ષીએ તેની ઉલટ-તપાસ માં ફરિયાદી પક્ષના કેસનો નાશ કર્યો છે.હવે, તે કાયદાનો સારી રીતે સ્થાપિત સિદ્ધાંત છે કે દફતર પરના પુરાવનું મુલ્યાંકન કરતી વખતે સાક્ષીની સંપૂર્ણ પુરાવા એટલે કે સંપૂર્ણ જુબાની જેમાં મુખ્ય તપાસ, ઉલટ તપાસ અને ફરીથી તપાસ, જો કોઈ હોય તો, ધ્યાનમાં લેવી જોઈએ.હવે, ફરિયાદીની જુબાનીની પ્રશંસા પર, તે સ્પષ્ટ થાય છે કે તેણે તેની ઉલટ-તપાસ માં તેનું નિવેદન બદલ્યું છે અને ખાસ કરીને જણાવ્યું છે કે તેના દ્વારા જે પણ રકમ આપવામાં આવી હતી તે તેના દ્વારા તપુને ચૂકવવાપાત્ર બાકી રકમ સાથે સંબંધિત હતી.આ તબક્કે, એ નોંધવું યોગ્ય છે કે આ સાક્ષીએ ઉલટ-તપાસ માં તેના સંસ્કરણને સંપૂર્ણપણે બદલ્યું છે.તેમણે મુખ્ય તપાસમાં તેમના નિવેદનને રદ કર્યું હોવા છતાં, તેમની કોસ-તપાસમાં, ફરિયાદી પક્ષે તેમની ફરીથી તપાસ કરવાનું પસંદ કર્યું ન હતું.ફરિયાદી પક્ષે મુખ્ય તપાસ તેમજ ઉલટ-તપાસ માં આપેલા વિરોધાભાસી નિવેદન પર તેની ફરીથી તપાસ કરવી જોઈતી હતી.

૨૬ વધુમાં, એવું પણ જણાય છે કે ટ્રાયલ કોર્ટે તેના ચુકાદા અને આદેશ માં અવલોકન કર્યું છે કે ઉલટ-તપાસ દરમિયાન, તેઓ તેને શિક્ષક હતા.જો કે, હકીકતો એ છે કે તેમણે ઉલટ-તપાસ માં ફરિયાદ અને મુખ્ય તપાસના તેમના પોતાના સંસ્કરણને બાય આપ્યો છે.

૨૭. પ્રદર્શન પર ખાતે ફ.પ.સા. ૨ દિનેશકુમાર નર્મદાશંકર ઠાકરના પુરાવાના અવલોકન પર, પંચનામાના પ્રથમ ભાગ અને અલ્ટ્રાવાયોલેટ લેમ્પ અને એન્ટ્રેસીન પાવડરના પ્રયોગ અને પંચો અને દરોડા પાડતા પક્ષને આપવામાં આવેલી સૂચનાઓ વિશે એ. સી. બી. કાર્યાલયમાં અપનાવવામાં આવેલી પ્રક્રિયાનું વર્ણન કરતી વખતે તેમણે

જાણાવ્યું હતું કે પંચનામાની તૈયારી કર્યા પછી, પોતે સહિત દરોડા પાડનાર પક્ષ તે સ્થળે ગયો હતો જ્યાં દરોડા પાડતા પક્ષના અન્ય સભ્યો નજીકમાં ઊભા હતા.તેણે જુબાની આપી છે કે તે ફરિયાદી સાથે ધરમ સિનેમાના સ્કૂટર-સાયકલ સ્ટેન્ડ પાસે ગયો હતો.તેણે જુબાની આપી છે કે જ્યારે તેઓ ૫-૧૦ મિનિટની અંદર સ્કૂટર સ્ટેન્ડ પાસે પહોંચ્યા ત્યારે ફરિયાદીનો ભાઈ લાભુ ત્યાં આવ્યો હતો.તે તેમનું નિવેદન છે કે જ્યારે તેઓ ૧૫-૨૦ મિનિટની અંદર સ્કૂટર સ્ટેન્ડ પાસે ઊભા હતા, ત્યારે એક પોલીસ કોન્સ્ટેબલ દૂરથી આવી રહ્યો હતો અને તે સમયે, ફરિયાદીએ તેમને કહ્યું કે જે વ્યક્તિ પહેલા આવી હતી તે પોલીસ કોન્સ્ટેબલ નાથા છે.તેણે જુબાની આપી છે કે ત્યાં પહોંચ્યા પછી, નાથાએ જીવન-ફરિયાદીને પૂછ્યું છે કે શું તેણે પૈસાની વ્યવસ્થા કરી છે.તે પછી, ફરિયાદીએ હકારાત્મક જવાબ આપ્યો અને કહ્યું કે તેણે નાણાંની વ્યવસ્થા કરી છે.તેણે જુબાની આપી છે દાવો તે સમયે આરોપી નાથાએ તેના વિશે પૂછપરછ કરી હતી અને તે સમયે ફરિયાદીએ તેને કહ્યું હતું દાવો તે તેનો મિત્ર છે અને જો તેના ભાઈ લાભુ માટે જામીન બોન્ડની જરૂર હોય તો તે વ્યક્તિને જામીન માટે બોલાવવામાં આવે છે.તે તેનું નિવેદન છે કે તે સમયે, નાથાએ ફરિયાદીને કહ્યું હતું કે લાભુને ત્યાં જ રહેવા દો અને તે બંને તેની સાથે ગયા અને તે પછી, તેઓ સાયકલ સ્ટેન્ડમાં ગયા, જ્યાં ટેબલ અને ખુરશી પડેલી હતી અને તે સમયે, નાથાએ રકમની માંગ કરી હતી અને તેથી, ફરિયાદીએ રૂ. ૫૦૦-નાથાએ સ્વીકારી હતી અને ત્યારબાદ, નાથાએ આ રકમ તે વ્યક્તિને આપી હતી, જે ખુરશી પર બેઠી હતી અને રકમ તે વ્યક્તિ (તપુ) ને આપવામાં આવી હતી અને નાથાએ તપુને રકમ લેવા કહ્યું હતું અને તે ત્યાંથી નીકળી શકે છે.તે તેનું નિવેદન છે કે ત્યારબાદ, તપુએ તેના પેન્ટના ખિસ્સામાં રકમ મૂકી અને તે જવાની તૈયારીમાં હતો, ફરિયાદી દ્વારા આપવામાં આવેલા સંકેતને કારણે, દરોડા પાડનાર પક્ષ ત્યાં આવ્યો.તેમણે કહ્યું છે કે ત્યારબાદ બીજા ભાગનો પંચનામા તૈયાર કરવામાં આવ્યો હતો.તેને તપુના ખિસ્સામાંથી એકત્રિત કરેલી રકમ લેવાનું કહેવામાં આવ્યું હતું અને તે મુજબ, તેને તપુના જમણી બાજુના પેન્ટ ખિસ્સામાંથી રકમ મળી હતી.

૨૭.૧

તેની ઉલટ-તપાસ દરમિયાન, તેણે સ્વીકાર્યું છે કે જ્યારે ફરિયાદીએ તેની ફરિયાદ કરી ત્યારે તેઓ હાજર ન હતા.તેણે પદભ્રષ્ટ કર્યું છે કે તે લાભુને ઓળખતો ન હતો

અને તે કહી શકતો નથી કે જે વ્યક્તિ ત્યાં ઊભો હતો તે ખરેખર લાલુ હતો કે નહીં.તેમણે એવું પણ કહ્યું છે કે તેમની હાજરીમાં ફરિયાદી અને આરોપી વચ્ચે કોઈ વાતચીત થઈ ન હતી.તેમણે કહ્યું છે કે રકમની બોલી લગાવવાના હેતુ અંગે કોઈ વાતચીત થઈ નથી.

૨૭.૨ આમ, આ સાક્ષીના પુરાવાના મૂલ્યાંકન પર, તે દર્શાવે છે કે તેના અનુસાર, ફરિયાદી દ્વારા આરોપી નંબર ૧ ને રકમ આપવામાં આવી હતી, જેણે તે સ્વીકારી હતી અને ત્યારબાદ, આરોપી નંબર ૧ એ તેને આરોપી નંબર ૨ એટલે કે તપુને સોંપી હતી.આ સાક્ષી તેમજ અહીં ઉપર ઉલ્લેખિત ફરિયાદીના પુરાવાના સંયુક્ત વાંચન પર, તે સ્પષ્ટ છે કે ફરિયાદીના જણાવ્યા અનુસાર, નાથાને રકમ મળી ન હતી અને નાથએ તેને સીધા તપુને ચૂકવવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો.જ્યારે પંચ સાક્ષીના જણાવ્યા અનુસાર, આ રકમ નાથ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવી હતી અને ત્યારબાદ, નાથએ તે તપુને સોંપી દીધી છે.પંચ સાક્ષીના પુરાવા પરથી એ પણ બહાર આવે છે કે સંબંધિત સમયે ફરિયાદી અને આરોપી વચ્ચે કોઈ વાતચીત થઈ ન હતી.આ તબક્કે એ નોંધવું પણ યોગ્ય છે કે પંચ સાક્ષીએ તેની ઉલટ-તપાસ માં ફરિયાદી પક્ષના દાવો નો પણ નાશ કર્યો છે અને તેણે તેની મુખ્ય તપાસ અને ઉલટ-તપાસ માં વિરોધાભાસી સંસ્કરણ આપ્યું છે.જો કે, ફરિયાદી પક્ષે આ સાક્ષીની ફરીથી તપાસ કરવાનું પસંદ કર્યું નથી.આ સાક્ષીના સમગ્ર પુરાવાને વાંચીને, તે સ્પષ્ટ થાય છે કે મુખ્ય તપાસમાં, તેમણે ફરિયાદી પક્ષના દાવો ને અમુક હદ સુધી ટેકો આપ્યો હોવા છતાં, તેમણે નાથને ટેન્ડરની રકમ અને નાથ દ્વારા તેની સ્વીકૃતિના તથ્યો ઉમેર્યા છે.આ હકીકત ફરિયાદી પક્ષ દ્વારા જ તેની મુખ્ય તપાસમાં દફતર વામાં આવી છે.આમ, આ હકીકત ફરિયાદી પક્ષ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવે છે.

૨૮. આંક ૫૬ ખાતે નટવરલાલ નરશી નગર, ફ.પ.સા. ૩ ના પુરાવાના અવલોકન પર, એવું લાગે છે કે તે દરોડા પાડતા અધિકારી છે, જેમણે ફરિયાદ નોંધાવવાથી લઈને આરોપપત્ર દાખલ કરવા સુધી બધું જ કર્યું છે.પંચનામાના પ્રથમ ભાગની તૈયારી તેમજ પંચનામાના બીજા ભાગની તૈયારી અને બધાને આપવામાં આવેલી સૂચનાઓની હકીકતો અને

ચલણી નોટો પર એન્ટ્રેસીનનો પાવડર લગાવવા અને આરોપીની ધરપકડ કરવા અને આરોપપત્ર દાખલ કરવા સહિતની સમગ્ર કાર્યવાહીનું વર્ણન કરતી વખતે તેમણે ફરિયાદી પક્ષના દાવો ને સમર્થન આપ્યું છે.તેની મુખ્ય તપાસ વાંચીને, એવું લાગે છે કે તેના સંસ્કરણ ખાસ કરીને પેરા-૪ (પેપર-બુકનું પાનું નં. ૧૬૭) અનુસાર ફરિયાદી દ્વારા પોલીસકર્મીને રકમ ચૂકવવામાં આવી હતી અને પોલીસકર્મીએ તે રકમ એક વ્યક્તિને આપી છે, જે ખુરશી પર બેઠો હતો અને જ્યારે તે વ્યક્તિ સ્થળ છોડી રહ્યો હતો, ત્યારે ફરિયાદીએ સંકેત આપ્યો હતો અને તે પછી દરોડા પાડનાર પક્ષ ત્યાં ગયો હતો.આમ, આ સાક્ષીનું નિવેદન એ છે કે શરૂઆતમાં આરોપી નંબર ૧-નાથ દ્વારા રકમ સ્વીકારવામાં આવી હતી અને તેણે તેને આરોપી નંબર ૨-તપુને સોંપી છે.તેની મુખ્ય તપાસમાંથી એ પણ જાણવા મળે છે કે દરોડા પાડવાના સ્થળે આરોપી નંબર ૧-નાથના હાથ પર અલ્ટ્રાવાયોલેટ લેમ્પનો પ્રયોગ કરવામાં આવ્યો હતો અને નાથના બંને હાથની આંગળીની ટીપાં પર એન્ટ્રેસીન પાવડરની નિશાની મળી આવી હતી અને તપુના જમણા હાથની આંગળીની ટીપાં પર નિશાની મળી આવી હતી.તે તેમનું નિવેદન છે કે પંચ નંબર ૧ ના હાથ પણ અલ્ટ્રાવાયોલેટ લેમ્પમાં જોવા મળ્યા હતા અને તે સમયે પંચ નંબર ૧ ની આંગળીની ટીપ્સ પર એન્ટ્રેસીન પાવડરની નિશાની મળી આવી હતી.તેમની મુખ્ય તપાસ દરમિયાન, પોલીસ દફતર અને ધરપકડ પંચનામા તેમજ મુદ્દામલ રસીદ અને ફરિયાદીના ભાઈ સામે આરોપી દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી ફરિયાદનો ઉલ્લેખ કરતા કેટલાક દસ્તાવેજ પુરાવા રજૂ કરવામાં આવ્યા છે.

૨૮.૧ તેમની ઉલટ-તપાસ દરમિયાન, તેમણે સ્વીકાર્યું છે કે એન્ટ્રેસીનની શક્તિ નિર્ણાયક પુરાવા નથી.તેણે સ્વીકાર્યું છે કે તે આરોપી અને ફરિયાદી વચ્ચેની વાતચીત સાંભળવાની સ્થિતિમાં નહોતો.તેમણે સ્વીકાર્યું છે કે ફરિયાદ સાદા કાગળ પર લખવામાં આવી હતી.તેમણે બચાવ પક્ષના સૂચનને નકારી કાઢ્યું છે કે આરોપી નંબર ૨એ ફરિયાદીને પૈસા ઉધાર આપ્યા છે અને જ્યારે તે તેની રકમની માંગ કરી રહ્યો હતો, ત્યારે ફરિયાદી તે ચૂકવી રહ્યો ન હતો અને તેણે આરોપી નંબર ૧ ને વિનંતી કરી હતી કે તે જુએ કે ફરિયાદી રકમ ચૂકવે.તેમણે એ સૂચનને નકારી કાઢ્યું છે કે ફરિયાદી દ્વારા આરોપી નંબર ૨ ને રકમ ચૂકવવાપાત્ર હતી.તેમણે એ સૂચનને નકારી કાઢ્યું છે કે નાણાંની બોલી લગાવવાના હેતુ અંગે કોઈ વાતચીત થઈ ન હતી.તેણે

જુબાની આપી છે કે તે ફરિયાદીના ભાઈને ઓળખતો નથી અને દરોડા સમયે ફરિયાદીનો ભાઈ હાજર નહોતો.

૨૮.૨ હવે, આ સાક્ષીના પુરાવાના અવલોકન પર, તે સ્પષ્ટ રીતે જાણવા મળે છે કે તેણે ફરિયાદ પર તપાસ હાથ ધરી છે, જે તેને મળી હતી અને તેણે ફરિયાદ નોંધવાથી લઈને આરોપપત્ર દાખલ કરવા સુધી બધું જ કર્યું છે.

૨૯. દફતર પરના સમગ્ર પુરાવાના અવલોકન પર, એ નોંધવું યોગ્ય છે કે ફરિયાદી અને પંચ સાક્ષીના વિરોધાભાસી સંસ્કરણો છે.તે એ પણ દર્શાવે છે કે ફરિયાદી અને આરોપી નંબર ૨-ટપુ વચ્ચે નાણાંની લેવડ-દેવડ થઈ હતી અને ફરિયાદીએ ટપુ (આરોપી નંબર ૨) ને બાકી રકમ ચૂકવવાની હતી તે હકીકત અંગે આરોપી પક્ષે તેમનો બચાવ કર્યો છે.

૩૦. આ તબક્કે, એ દફતર વું યોગ્ય છે કે વિદ્વત એડિશનલ પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર વતી કરવામાં આવેલી રજૂઆતો કે બચાવ પક્ષે કોઈ સાક્ષીઓની તપાસ કરી નથી અને આરોપી દ્વારા તેના બચાવને સાબિત કરવા માટે કોઈ પુરાવા નથી, તે દફતર વું યોગ્ય છે કે આરોપી ફરિયાદી પક્ષના સાક્ષીઓની ઉલટતપાસણી દ્વારા પોતાનો બચાવ કરી શકે છે અને કોઈ સ્ટ્રેઈટજેકેટ ફોર્મ્યુલા નથી કે જે બચાવ પક્ષે સ્વતંત્ર સાક્ષીઓની તપાસ કરવી જોઈએ.ફરિયાદી પક્ષના સાક્ષીઓની ઉલટતપાસમાં પ્રશ્ન મૂકીને આરોપીના બચાવને દફતર પર લાવી શકાય છે.હવે, આ દાવો , શરૂઆતથી જ એટલે કે ફરિયાદીની તપાસથી, આરોપીઓએ ઉલટ-તપાસ માં પોતાનો બચાવ રજૂ કર્યો છે, જે ફરિયાદી દ્વારા પોતે સ્વીકારવામાં આવ્યો છે કે તેણે તપુને બાકી રકમ ચૂકવવી પડશે કારણ કે તેણે અગાઉ ટપુ પાસેથી રકમ ઉછીની લીધી હતી.આરોપીએ ક્રિમિનલ પ્રોસિજર કોડની કલમ ૩૧૩ હેઠળ નોંધાયેલા વધુ નિવેદનમાં પણ આ હકીકત વર્ણવી છે.એ નોંધવું યોગ્ય છે કે ફરિયાદી પક્ષે 'વાજબી શંકાની બહાર' ના સિદ્ધાંત પર પોતાનો દાવો સાબિત કરવો પડશે.જ્યારે કે, આરોપીએ "સંભાવનાની પ્રાધાન્યતા" ના સિદ્ધાંત પર પોતાનો બચાવ

સાબિત કરવો પડશે.આમ, વર્તમાન દાવો , સમગ્ર પુરાવાના અવલોકન અને પુનઃમૂલ્યાંકન પર, તે સ્પષ્ટ રીતે જોવા મળે છે કે આરોપી પક્ષ ફરિયાદી પક્ષના સાક્ષીની ઉલટતપાસણી દ્વારા તેમના બચાવને સાબિત કરવામાં સફળ રહ્યો છે.

૩૧ તેથી, આરોપી નંબર ૧ સંબંધિત દોષિત ઠેરવવાનો આદેશ કાયદાની નજરમાં ટકાઉ નથી.જોકે, ટપુ (આરોપી નંબર ૨) ને નિર્દોષ જાહેર કરવાનો નિર્ણય યોગ્ય છે.

૩૨. તે આરોપી નંબર ૧ દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલા આધારોમાંથી એક છે કે આ દાવો મંજૂરી રજૂ કરવામાં આવી ન હતી અને તેથી, ટ્રાયલ કોર્ટે ફરિયાદી પક્ષના કેસને ધ્યાનમાં લેવો જોઈએ નહીં કારણ કે કાનૂની મંજૂરીની ગેરહાજરીમાં આરોપી સામે કોઈ કાર્યવાહી શરૂ કરી શકાતી નથી.જ્યારે, ફરિયાદી પક્ષની દલીલ એ છે કે જો કોઈ સંમતિ રજૂ કરવામાં ન આવે તો પણ, કારણ કે આરોપી પક્ષે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા દાવો સુનાવણી દરમિયાન કોઈ વાંધો લીધો નથી, અપીલમાં ઉપરોક્ત આધાર ઉઠાવી શકાતો નથી.આ હેતુ માટે, ફરિયાદી પક્ષે ઉપરોક્ત નિર્ણયો પર આધાર રાખ્યો છે.

૩૩. આ તબક્કે, પી. સી. એક્ટ, ૧૯૮૮ની કલમ ૧૮ની જોગવાઈઓનો સંદર્ભ લેવો યોગ્ય છે, જે નીચે મુજબ છે:—

(a) કાર્યવાહી માટે જરૂરી અગાઉની મંજૂરી—(૧) કોઈ પણ અદાલત અગાઉની મંજૂરી સિવાય, કલમ ૭,૧૦,૧૧,૧૩ અને ૧૫ હેઠળ જાહેર સેવક દ્વારા આચરવામાં આવેલા કથિત ગુનાની નોંધ લેશે નહીં—[લોકપાલ અને લોકાયુક્તા અધિનિયમ, ૨૦૧૩માં અન્યથા જોગવાઈ કર્યા સિવાય]

(b) એવા વ્યક્તિના દાવો કે જે સંઘની બાબતોના સંબંધમાં કાર્યરત છે અને તે કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા અથવા તેની મંજૂરી સિવાય તેના હોદ્દા પરથી દૂર કરી શકાતી નથી;

(c) જે વ્યક્તિ રાજ્યની બાબતોના સંબંધમાં કાર્યરત છે અને રાજ્ય સરકાર દ્વારા અથવા તેની મંજૂરી સિવાય તેના હોદ્દા પરથી દૂર કરી શકાતી નથી, તેના દાવો ;

(d) અન્ય કોઈ વ્યક્તિના દાવો , તેને તેના હોદ્દા પરથી દૂર કરવા માટે સક્ષમ અધિકારી.

(a) પેટા-કલમ (૧) હેઠળ જરૂરી હોય તેવી અગાઉની મંજૂરી કેન્દ્ર સરકાર અથવા રાજ્ય સરકાર અથવા અન્ય કોઈ સત્તાધિકારી દ્વારા આપવી જોઈએ કે કેમ તે અંગે કોઈ પણ કારણોસર કોઈ શંકા ઊભી થાય તો આવી મંજૂરી તે સરકાર અથવા સત્તાધિકારી દ્વારા આપવામાં આવશે જે જાહેર સેવકને તે સમયે તેના હોદ્દા પરથી દૂર કરવા માટે સક્ષમ હોત જ્યારે ગુનો આચરવામાં આવ્યો હોવાનો આરોપ મૂકવામાં આવ્યો હતો.

(૩) દંડ પ્રક્રિયા સંહિતા, ૧૯૭૩માં કંઈપણ હોવા છતાં, -

(a) વિશેષ ન્યાયાધીશ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ કોઈ પણ તારણ, સજા અથવા આદેશ ને પેટા-કલમ (૧) હેઠળ જરૂરી મંજૂરીની ગેરહાજરી અથવા તેમાં કોઈ ભૂલ, ચૂક અથવા અનિયમિતતાના આધારે અપીલ, પુષ્ટિ અથવા પુનરાવર્તનમાં અદાલત દ્વારા ઉલટાવી શકાશે નહીં અથવા તેમાં ફેરફાર કરવામાં આવશે નહીં, સિવાય કે તે અદાલતના અભિપ્રાયમાં, ન્યાયની નિષ્ફળતા હકીકતમાં તેના દ્વારા કરવામાં આવી હોય.

(b) સત્તાધિકારી દ્વારા આપવામાં આવેલી મંજૂરીમાં કોઈ ભૂલ, ચૂક અથવા અનિયમિતતાના આધારે કોઈ પણ અદાલત આ અધિનિયમ હેઠળની કાર્યવાહી પર રોક લગાવશે નહીં, સિવાય કે તેને સંતોષ થાય કે આવી ભૂલ, ચૂક અથવા અનિયમિતતા ન્યાયની નિષ્ફળતામાં પરિણમી છે.

(c) કોઈ પણ અદાલત આ અધિનિયમ હેઠળની કાર્યવાહીને અન્ય કોઈ આધાર પર અટકાવશે નહીં અને કોઈ પણ અદાલત કોઈપણ તપાસ, સુનાવણી, અપીલ અથવા અન્ય કાર્યવાહીમાં પસાર કરાયેલા કોઈપણ વચગાળાના આદેશ ના સંબંધમાં પુનરાવર્તનની સત્તાનો ઉપયોગ કરશે નહીં.

(૪) પેટા-કલમ (૩) હેઠળ નક્કી કરવામાં આવે છે કે આવી મંજૂરીની ગેરહાજરી, અથવા તેમાં કોઈ ભૂલ, ચૂક અથવા અનિયમિતતા, ન્યાયની નિષ્ફળતામાં પરિણમી છે કે કેમ તે અદાલત એ હકીકતને ધ્યાનમાં લેશે કે શું વાંધો કાર્યવાહીના કોઈપણ પ્રારંભિક તબક્કે ઉઠાવવામાં આવ્યો હોત અને હોવો જોઈએ.

સમજૂતી. -આ વિભાગના હેતુઓ માટે -

(a) ભૂલમાં મંજૂરી આપવા માટે સત્તામંડળની ક્ષમતાનો સમાવેશ થાય છે;

(b) કાર્યવાહી માટે જરૂરી મંજૂરીમાં કોઈ પણ જરૂરિયાતના સંદર્ભનો સમાવેશ થાય છે કે કાર્યવાહી કોઈ ચોક્કસ અધિકારીના કહેવા પર અથવા કોઈ ચોક્કસ વ્યક્તિની મંજૂરી સાથે અથવા સમાન પ્રકૃતિની કોઈપણ જરૂરિયાત સાથે કરવામાં આવશે.

૩૪. પી. સી. અધિનિયમની કલમ ૧૯માં સમાવિષ્ટ ઉપરોક્ત જોગવાઈઓના વિશ્લેષણ પર, તે સ્પષ્ટ છે કે કલમ ૧૯ની પેટા-કલમ હેઠળ, સંબંધિત અદાલત દ્વારા સંજ્ઞાન લેવા માટે મંજૂરી એ પૂર્વ શરત છે. તેનો અર્થ એ છે કે પ્રારંભિક તબક્કે, ટ્રાયલ કોર્ટ સ્તરે, સંબંધિત અદાલતે તે જોવું પડશે કે કલમ ૧૯ હેઠળ કાર્યવાહીની મંજૂરી આ મામલે ફરિયાદી પક્ષ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવે છે અને તે પણ ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યું છે કે મંજૂરી માન્ય છે કે નહીં. જો કે, કલમ ૧૯ ની પેટા-કલમ (૩) એ ભૌતિક જોગવાઈ છે જે અપીલ અદાલતની સત્તા સાથે સંબંધિત છે. કલમ ૧૯ની પેટા-કલમ (૩) માં ખાસ જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે અપીલમાં કોર્ટ ટ્રાયલ કોર્ટના ચુકાદાને માત્ર મંજૂરીની ગેરહાજરી અથવા તેમાં કોઈ ભૂલ, ચૂક અથવા અનિયમિતતાના આધારે ઉલટાવી શકતી નથી, સિવાય કે કોર્ટને લાગે કે ન્યાયની નિષ્ફળતા હકીકતમાં તેના કારણે થઈ છે. આમ, અપીલ અદાલત પાસે કાયદાની કલમ ૧૯ (૧) હેઠળ જરૂરી મંજૂરીની ગેરહાજરી અથવા તેમાં કોઈ ભૂલ, ચૂક અથવા અનિયમિતતાના દાવો ટ્રાયલ કોર્ટના ચુકાદામાં દખલ કરવાની ખૂબ જ મર્યાદિત સત્તા છે.

૩૫. એ સાચું છે કે, આ દાવો સુનાવણી દરમિયાન કોઈ મંજૂરીનો આદેશ રજૂ કરવામાં આવ્યો નથી. ટ્રાયલ કોર્ટના ચુકાદા અને આદેશ પરથી એવું લાગે છે કે તેણે પાનું-૪૫ (સંકલનના પાનું નં. ૨૪૫) માં સરસરી રીતે ઉદ્દેખ કર્યો છે કે માન્યતાની બાબતમાં અથવા મંજૂરીની અન્ય બાબતમાં કોઈ વાંધો ઉઠાવવામાં આવ્યો નથી અને તેથી તેની સાથે વ્યવહાર કરવામાં આવ્યો ન હતો. આ વિચિત્ર હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને કે આરોપીએ ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ આવી અરજી કરી નથી અને પી. સી. એક્ટની કલમ ૧૯ની પેટા કલમ (૩) ને ધ્યાનમાં રાખીને, આ કોર્ટ અપીલના તબક્કે મામલાના તે પાસામાં જઈ શકતી નથી.

૩૬. હવે, ઉપરોક્ત દફતર પરના સમગ્ર પુરાવાની ફરીથી પ્રશંસા કરવા પર, તે સ્પષ્ટ છે કે ટ્રાયલ કોર્ટે આરોપી નંબર ૨-ટપુ કેશવજી પેઢાલિયાને કથિત ગુના માટે નિર્દોષ જાહેર કરવામાં કાયદા અને તથ્યોની કોઈ ગંભીર ભૂલ કરી નથી. જો કે, આરોપી નંબર ૧-નાથ મેઘા

વિંજુડા ાના સંદર્ભમાં ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલ દોષિત ઠેરવવાનો આદેશ અને તેના પર સજા લાદવી કાયદાની નજરમાં ટકાઉ નથી અને તેને તે હદ સુધી રદ કરવાની જરૂર છે.

૩૭. (૧) ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને, આરોપી નંબર ૧-નાથ મેઘા વિંજુડા ા દ્વારા દાખલ કરાયેલી ર૦૦૫ની ફોજદારી અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવી છે. અપીલકર્તા- નાથ મેઘા વિંજુડાને ભ્રષ્ટાચાર નિવારણ અધિનિયમની કલમ ૭,૧૩ (૧) (ડી) (આઈ) (૨) (૩) અને ૧૩ (૨) હેઠળ તેમના પર લગાવવામાં આવેલા આરોપોમાંથી મુક્ત કરવામાં આવ્યા છે. દંડ, જો કોઈ હોય તો, અપીલકર્તા દ્વારા ચૂકવવામાં આવે છે-આરોપી નંબર ૧ તેને પરત કરવામાં આવશે.

૩૭. (૨) આરોપી નંબર ૨-ટપુ કેશવજી પેઢાલિયાની નિર્દોષ મુક્તિની વિરુદ્ધ રાજ્ય દ્વારા દાખલ કરાયેલી ર૦૦૫ની ફોજદારી અપીલ નં. ૨૪૮૬ અને આરોપી નંબર ૧-નાથ મેઘા વિંજુડા પર લાદવામાં આવેલી સજામાં વધારો કરવા માટે રાજ્ય દ્વારા દાખલ કરાયેલી ર૦૦૫ની ફોજદારી અપીલ નં. ૨૪૮૭ આથી રદ કરવામાં આવે છે.

જામીન બોન્ડ રદ કરવામાં આવે છે.

દફતર અને કાર્યવાહી ટ્રાયલ કોર્ટમાં તાત્કાલિક પરત મોકલવાની.

સહી/- (એ. પી. ઠાકર - ન્યાયમૂર્તી)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.